

Horváthné Hidegh Anikó

főigazgató

Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium

hidegh.aniko@gmail.com

Szövegértési kompetenciák fejlesztésének lehetőségei egy kisvárosi intézményben – egy módszertani csomag hatásvizsgálata

One of the measures of school quality nowadays is the level of competencies relative to the national average. Reading comprehension and mathematical competence are the fundamental skills that can be developed and are undoubtedly necessary throughout lifelong learning (ANTALNÉ 2003).

This idea underpins the chosen research topic: since 2021, a new methodological package has been implemented in a small-town elementary school to improve reading comprehension (HIDEGH, 2021).

The main question of the research is whether applying this methodological package can lead to better results in the national assessment measurements (OKM) among upper-grade students. One of the sub-questions also deals with learning motivation. According to researchers in this field, motivation influences learning performance. The study evaluates the impact of the implemented practice on reading comprehension through both baseline and follow-up assessments.

The new methodological practice integrated into everyday teaching has been in place for five years. Initial results were not very promising (due to Covid), but subsequent years' measurements indicate progress: for the third consecutive year, the school's results in the national assessment have surpassed the national average. The ultimate goal of the research is to improve reading comprehension skills among upper-grade students, as multiple studies confirm that this is the foundation for further learning and a key factor for success in the adult digital and information society (GRABE & STOLLER, 2011).

Keywords: reading comprehension development, institutional practice, motivation to learn, results

References

Antalné Szabó Ágnes (2003): Az anyanyelvi nevelés új stratégiái. *Magyar Nyelvőr*, 127(4)

Grabe, William–Stoller, Fredrica L. (2011): *Teaching and Researching Reading*. Routledge

Hidegh Anikó (2021): Egy jó gyakorlat bemutatása: a szövegértés fejlesztésének lehetőségei a felső tagozaton, avagy megértetni, tehát érteni. *Anyanyelv-pedagógia* 2021.(4)

ABSZTRAKT

Az iskolák színvonalának egyik mérőfoka manapság a kompetenciák országos átlaghoz mért szintje. A szövegértés és a matematikai kompetencia azok az alapképességek, amelyek fejleszthetők és az élethosszig tartó tanulás során biztosan szükségszerűek. (ANTALNÉ 2003).

Erre a gondolatra épült a kutatás témaválasztása: 2021-től zajlik egy kisvárosi általános iskolában a szövegértés fejlesztése érdekében bevezetett új módszertani csomag alkalmazása (HIDEGH, 2021).

A kutatás fő kérdésének lényege: lehetséges-e a módszertani csomagnak az alkalmazásával jobb eredmény elérése az OKM mérésekben a felső tagozatos diákok körében. A fő kérdés részkérdéseinek egyike a tanulási motivációval is foglalkozik. A témában kutatók szerint, hogy a motiváció hatással van a tanulási teljesítményre. A bevezetett gyakorlat hatását szövegértés területén bemeneti és kimeneti mérésekkel ellenőrzi a kutatás.

A mindennapi pedagógiai praxisba beépített új módszertani gyakorlat ötödik éve működik. Az első eredmények nem mutattak jó képet (Covid), de a következő évek mérési eredményei fejlődésre utalnak: az OKM eredmények harmadik éve az országos eredmények fölé emelkedtek iskolai szinten. A kutatás legvégső célja a felső tagozatos diákok körében a szövegértési képesség javítása, hiszen több kutatás által is kimondott tény: ez a további tanulás alapja és a felnőtt infokommunikációs társadalomban a boldogulás fő tényezője (GRABE&STOLLER, 2011).

Kulcsszavak: szövegértés fejlesztése, intézményi gyakorlat, tanulási motiváció, eredmények

Irodalomjegyzék

Antalné Szabó Ágnes (2003): Az anyanyelvi nevelés új stratégiái. *Magyar Nyelvőr*, 127(4)

Grabe, William–Stoller, Fredrica L. (2011): *Teaching and Researching Reading*. Routledge

Hidegh Anikó (2021): Egy jó gyakorlat bemutatása: a szövegértés fejlesztésének lehetőségei a felső tagozaton, avagy megértetni, tehát érteni. *Anyanyelv-pedagógia* 2021.(4)

Bevezetés

A cikkben megismerhető kutatás arra a problémára keresi a megoldást, hogy egy kisvárosi 850 fős intézmény országos mérési eredményei nem minden esetben haladják meg az országos értékeket. A kutatás célja, hogy ezek az eredmények – szövegértés, matematika - tartósan javuljanak. A többcélú összetett intézmény egyik tagozata kiváló eredményekkel jóval az országos eredmények fölé emelkedik minden évben, a másik tagozat hol az országos átlag felett, hol alatta végez eredményeivel. Soktényezős a probléma ez esetben, kérdés az, hogy vajon melyik az a tényező vagy melyek azok a fő tényezők, amelyek javítása, változtatása sikert hozhat az iskolai szintű eredményességben.

E kérdésekre próbált a szerző kutató munkájában választ találni és egy olyan gyakorlatias, módszertani csomagot alakított ki, amely az iskola mindennapjaiban használható, nem kerül plusz költségekbe, és amennyiben van egy nyitott, fejlődőképes nevelőtestület, akkor hosszabb távon alkalmazható a fenti cél érdekében.

2020 nyarán állította össze ezt a módszertani csomagot, amelytől az eredményeket várta. Előtte azonban a nevelőtestülettel (95 fő) kellett egyeztetnie a feladatokat. Az egyeztetés során az érintett tagozat pedagógusai mellett támogatást nyújtottak azok a kollégák is, akik közvetlenül nem vettek részt a feladatok elvégzésében. Egy idő után pedig a kialakított módszertani gyakorlat egyes részei iskolánk más tagozatain is megjelentek.

Az alapkompenciák fejlesztésének indokoltsága

Az általános iskolák egyik legfontosabb feladata a szövegértési és matematika eszközhasználati, valamint a digitális kompetenciák minél magasabb szintre történő fejlesztése. Világszerte a PISA mérések vizsgálják azt, hogy a 15 éves tanulók milyen szinten állnak azokkal az ismeretekkel és képességekkel, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a társadalmi és gazdasági élet teljes értékű résztvevőivé válhassanak. A PISA mérés célja annak vizsgálata, hogy a tanulók az iskolában elsajátított tartalmakat mennyire tudják hasznosítani, mennyire képesek új – akár iskolán belüli, akár iskolán kívüli – környezetben is alkalmazni az iskolapadban megszerzett tudásukat. A hihetetlen sebességgel terjedő digitális kommunikáció megkívánja az ifjúság felkészítését a jövő kihívásaira: a jövőben létesülő munkakörökben, a társadalmi interakciókban az iskolában megszerzett információs műveltségük kompetensek legyenek. Folyamatosan változik az olvasási szokása a gyerekeknek és felnőtteknek is: egyre kevésbé kapnak szerepet a nyomtatott irodalmi művek, magazinok, újságok, a szabadidős olvasási tevékenységek között és egyre többet „lapozgatják” az on-line felületeket, ahol utána tudnak nézni praktikus dolgoknak, társaikkal kommunikálnak, on-line híreket olvasnak. Az OECD országok keretei között történt vizsgálat – a PISA vizsgálat részeként - kimutatta, hogy a magyar diákok (15 évesek) 2012-ben még napi 112 percet töltöttek az on-line világban iskolán kívül, hétvégén ez 156 perc volt. 2018-ban ez az időtartam 177, ill. 220 percre növekedett (PISA 2018).

A 2018-as PISA szövegértési, természettudományi és matematika eredmények a korábbi eredményekhez képest csökkenést mutatnak. Tehát van hová fejlődni még mindig a magyar oktatásnak, a magyar tanulóknak. „Ahogy az oktatási ráfordítás emelkedik, úgy növekszik egy adott oktatási rendszer teljesítménye is, de csak egy bizonyos szintig” mondják a szakemberek (PISA 2018). A megoldás lehet az anyagi ráfordítás növelése mellett a szövegértés, a matematika szakszöveg megértésének, értelmezésének a napi gyakorlatba történő bevezetése is, tehát

a szakmai odafigyelést is lehetne növelni. Egy pedagógus tanórai rutinja a következő: 1. valamilyen módon ismétlik az előző óra anyagát (gyakorlás, felelés, röpdolgozat), 2. új anyag bevezetése, megtárgyalása, megtanítása, 3. az órai megtanult anyag átismétlése. Ebbe a rutinban teljesen természetes módon minden tantárgy esetében beilleszthető a szövegértés gyakorlása. Pl. az előző óra anyagának ismétlése egy, az arról szóló szakszöveg, grafikon, táblázat értelmezésével, de ugyanígy megoldható a tanórai anyag ismétlése is a tanóra végén. Ezzel máris 2x min. 5 perc szövegértést beleiktatható az óra tartalmába.

A 2020-ban bevezetésre kerülő módosított NAT egyik fő célja az, hogy a fenti kompetenciák erősödjenek az általános iskolából kilépő tanulók esetében. A megvalósításhoz azonban nincs gyakorlat, gyakorló idő sem. Rendkívül fontos tényező lenne ez, hiszen ha a diákok csak gyakorlással lehetnek ezeknek a kompetenciáknak a birtokában, így lesznek képesek a középfokú oktatásban (akár gimnázium, akár szakma elsajátítása) a versenyképes tudás megszerzésére, így tudnak majd fejlődni, alkalmazkodni a változó technológiákhoz. Csak ezeknek a gyakorlásával lesznek birtokában az alapkompentenciáknak, amelyek segítségével tovább tudják magukat fejleszteni, alkalmazkodni a fejlődő gazdasági és technikai tényezőkhöz, valamint így lesz alapjuk az élethosszig tartó tanulás teljesítéséhez. A „negyedik ipari forradalomban” (Szakképzés 4.0) eltűnnek egyes foglalkozások, szakmák, és olyanok jelennek meg, amelyekre most még fel sem tudjuk készíteni diákjainkat. Ezért fontos a képességeik fejlesztése, ami az intézmények belső szakmai fejlődését is megköveteli. Távlati célok között szerepel a klasszikus magyar és matematika központi írásbeli felvétel helyett a kulcskompetenciákat előtérbe helyező, a további tanulmányokat és a tanuló fejlődését megalapozó mérési rendszer bevezetése (Szakképzés 4.0). Feltételezhető, ha az országos kompetencia mérések eredményei alapján értékelést (osztályzatot) kapnának a tanulók, jobban odafigyelnének az eredményeikre és jobb eredményeket elérésére törekednének. Amíg azonban értékelés nélküli, tét nélküli a mérés, addig a gyerekek – sajnos zömmel – nem veszik komolyan. Annak érdekében, hogy ezek az eredmények a szerző saját iskolájában javuljanak egy kutatást kezdett 2021 januárjában. Természetesen ehhez segítségre volt szüksége és igazgatóként a kollégái felé fordultam, akik támogatásukról biztosították a jobb eredmények elérése reményében.

Az adott intézmény többcélú összetett besorolása, élvezve ennek a típusú intézménynek minden előnyét és megküzdve minden hátrányával (HORVÁTHNÉ, 2019). Általános iskola és gimnázium, ahol a gimnázium egyik formája a nyolcévfolyamos gimnázium. Ez azt jelenti, hogy a negyedik osztályosok a központi felvételit megírva és a szóbeli elbeszélgetés után pontszámaik alapján juthatnak be a gimnázium kezdő, azaz ötödik évfolyamára. Külsős tanulók is jelentkeznek természetesen a környező településekről. Saját negyedik osztályaik legjobb képességű tanulói bekerülnek a gimnáziumba és maradnak az alap, általános iskolai osztályokban azok a gyermekek, akik nem kiváló tanulók. Ők alkotnak a felső tagozaton két ötödik osztályt. Köztük – az integráció elveinek teljesítése révén – több SNI és BTMN tanuló is marad, akiknek fejlesztő és gyógypedagógusaik segítenek tanulási nehézségeiket megoldani.

Ebből adódott az a helyzet, hogy a kompetencia mérések első szintjén, a hatodik évfolyamon az általános iskolai tagozaton eredményeik több esetben nem érték el az országos átlagot sem szövegértés, sem matematika területeken. Gimnáziumi osztályaik jóval az országos átlag fölött teljesítettek, azonban az egész iskolai átlag ezzel összességében az országos átlag körüli eredményt mutatta. A nyolcadik évfolyamon sajnos ismétlődött ez az eredmény az általános iskolai osztályaikban. Ez nevelőtestületükben folyamatosan megoldandó problémát, feladatot jelzett. Ezt a problémát a szülői közösség is érzékelte, jelezte az iskola vezetése felé.

A kutatás módszereinek alkalmazása a napi gyakorlatban: a Kompetencia Projekt

A kutatás fő célja tehát, a gyenge eredmények okainak feltárása, a fejlődéshez vezető jó gyakorlatok kialakítása, az intézményi gyakorlat fejlesztése az új gyakorlatok tanítási órákra történő beépítésével és új tanórákon kívüli tevékenységek kialakításával. Az intézményben ez a módszertani „csomag” – melynek minden elemét használunk – „Kompetencia Projekt” néven került be a mindennapok gyakorlatába a felső tagozatos tanulók körében.

Mit is tartalmaz ez a gyakorlat, ez a módszertani csomag?

1. *Tanulói motiváció növelése céljából:* Minden évben a Pályaorientációs Napon külsős vendégeket hívnak meg, akik a gyerekeknek „mesélnek” szakmájukról, hivatásukról. Meghívunk több egykori diákjukat is, akik az egyetemi életről a lehetőségekről, vagy diplomás fiatalemberek munkavilágáról beszélgetnek a diákjainkkal. Néhány osztályuk pedig kilátogat cégekhez az egyes szakmaterületek megismerése céljából.
2. *Kollégák fejlesztése céljából:* Szorgalmazzák a nevelőtestület szakmai továbbképzéseit pl. szövegértési kompetenciák fejlesztését célzó képzéseket, workshop-okat szervezve.
3. *Szövegértés és matematika kompetencia közvetlen fejlesztése céljából:* Az általános iskola 5-8. évfolyamán az alábbi tantárgyak tanóráin végeznek el a szövegértési feladatokat rendszeresen, minden héten egy-egy alkalommal 5-10 percet erre a feladatra fordítva: magyar irodalom és nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret, fizika, biológia, kémia, földrajz és informatika. A kollégák egyeztetve, szövegértési feladatokat gyűjtenek évfolyamszinten és tantárgyanként feladatbankot kialakítva.
4. *Tanulópárok kialakítása, a diákok egymást segítése céljából:* több esetben volt megfigyelhető, hogy a diák-diák együttműködés, a társas tanulás nagyon eredményes, amennyiben a megfelelő tanulókat sorolnak egymás mellé. Könnyebben tanul diák a diáktól. Ezt a módszert most következetesen alkalmazzák. Egy jobb képességű és egy segítségre szoruló tanulót sorolnak egymás mellé, de két tehetséges tanuló is nagymértékben segítheti egymást a szövegértés értelmezése céljából (is). Kiváló képességű tanulók esetében egy on-line verseny esetében a csoportos, közös feladatmegoldás, a közös tudás során elért eredmény hatványozott sikerélményt eredményez.
5. *Tanórán kívüli kompetencia fejlesztés céllal:* A tanórán kívüli tevékenységek közül a tanulószobás időkeretben történő intenzív felzárkóztató, fejlesztő tevékenységet az alábbiakban tartják meg új névvel: „fejlesztő” tanulószobai foglalkozást indítottak a délutáni időszakokban. Ebben az idő-intervallumban a fejlesztésre szoruló tanulók - szülői tájékoztatás és beleegyezés mellett - szaktanárok segítségével végeznek szövegértési és matematikai szövegértési feladatokat. A hét néhány délutánján rendszeresen van lehetőség szövegértésifeladatok gyakorlására a négy felsős évfolyamnak. Ez természetesen pedagógus létszám-függő gyakorlat és a Fenntartó által kiosztott óraszámok függvénye is.
6. *Digitális kompetenciák fejlesztése:* A Helyi tanterv kiépítése 1-12. évfolyamig a digitális kultúra beépítésével. Kezdetben, amely évfolyamon nem volt ilyen tantárgy, szakkört biztosítottak. Jelen helyzetben az általános iskolában emelt óraszámokban, a gimnáziumban emelt szinten zajlik a digitális kultúra (robotika) oktatása.

7. *Szülők tájékoztatása céljából:* A Kompetencia Projekt bevezetéséről az érintett évfolyamok szüleit tájékoztatták (összevont szülői értekezletek, e-Kréta felület).

Az intézmény 870 fős tanulói létszámú többcélú, összetett intézmény általános iskolai tagozatán az 5-8. évfolyam nyolc osztályának kb. 210 tanulója. Ez a felső tagozatos tanulói közösség képezi a kutatás mintáját.

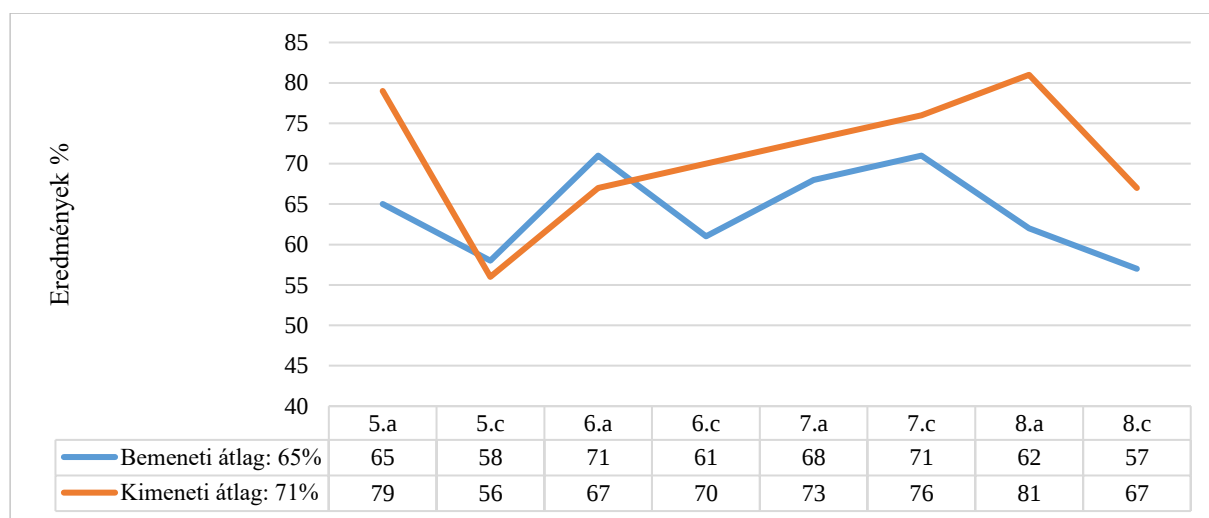
A Kompetencia Projekt gyakorlatának ellenőrzése, mérése

Az intézményben mindenki számára ismertté vált az első év gyakorlata után a Kompetencia Projekt. Mindenki komolyan vette, elvégezte a felvállalt feladatát, várva az eredményeket. Az oktatás malmái azonban – mint tudjuk – lassan örölnék. A módszertani csomagot folyamatosan használták.

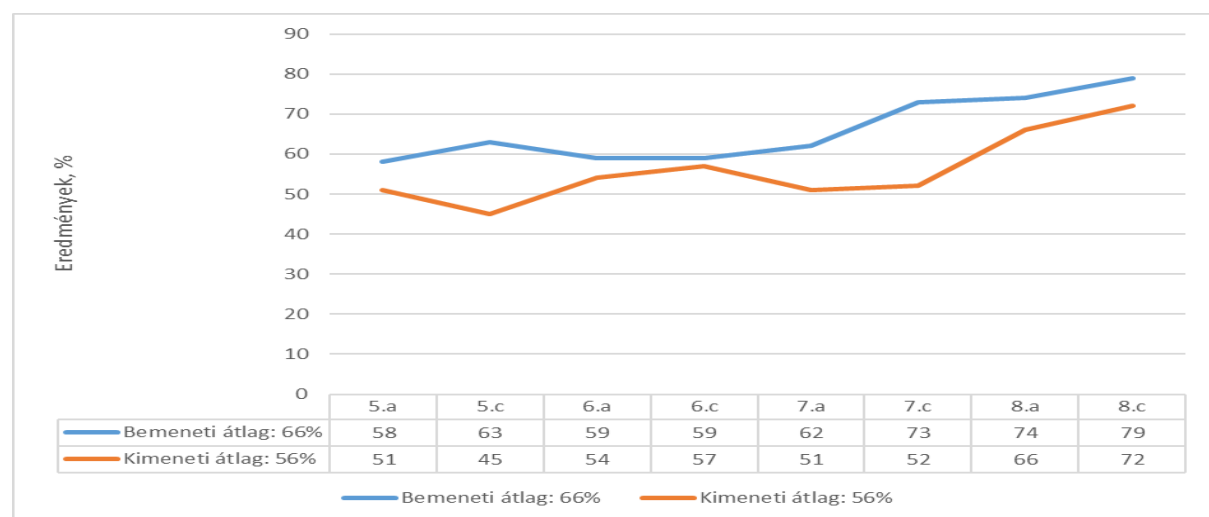
- Minden tanév elején egységesen kialakított mérőeszközökkel (feladatlapok) bemeneti és tanév végén kimeneti mérést végeznek a szövegértés fejlődésének értékelésére.
- Folyamatosan elemezik, értékelik ezeket az eredményeket a tantestület körében, ezek alapján készül az éves fejlesztési terv.
- Motivációs kérdőívet töltött ki minden diák, ami elemzésre került. Következtetéseket vontak le, amelyek alapján a motivációt növelő gyakorlatokat vezettek be (pályaorientáció, tanulásmódszertani foglalkozások, társas tanulás).
- Az országos kompetencia méréseket évente elemezik, intézményi fejlesztési és intézkedési tervüket ez alapján módosítják.
- A pedagógusok által közös digitális feladatbankot hoztak létre, melynek célja a használat. Minden héten egy alkalommal 5-10 perc szövegértés gyakorlása minden tantárgyból. Ennek feltöltését folyamatosan kéri, ellenőrzi a főigazgató. A feladatbankot minden pedagógus elérheti, így akár helyettesítéskor is – ha a gyerekeknél nincs is felszerelés – kivetheti pl. hatodik évfolyam, földrajz, és ott látható több szövegértési feladat is.
- A feladatbank másik része az állandó feladatlapokat tartalmazza a belső méréseikhez, a mindenkor évfolyamonként megírandó tanév eleji bemeneti és tanév végi kimeneti feladattartalmakkal.

Eredmények

A kezdeti eredmények elkeserítőek voltak. 1-2. ábra. Elemzésükkor ráébredtek arra, hogy az időközben lezajlott pandémiás hullámok, a kényszerű digitális oktatás nem volt jó hatással sem a szövegértés, sem a matematika eszközhasználat, egyáltalán a matematika tudás fejlődésére. (HORVÁTHNÉ, 2022)

1. ábra
2020-21. tanév. Szövegértés belső mérések első eredményei

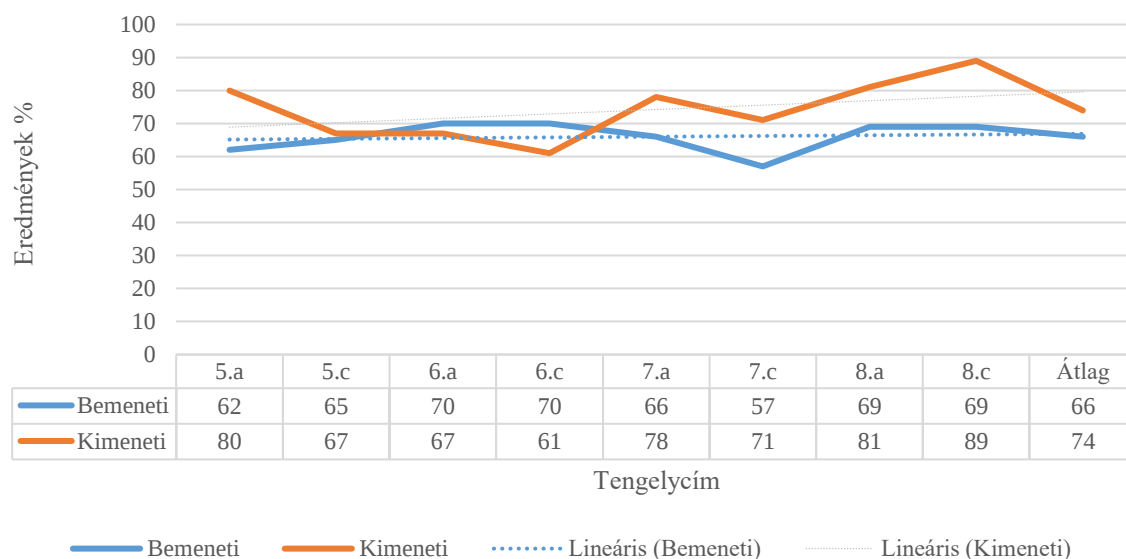

2. ábra
2020-21. tanév. Matematika belső mérések első eredményei

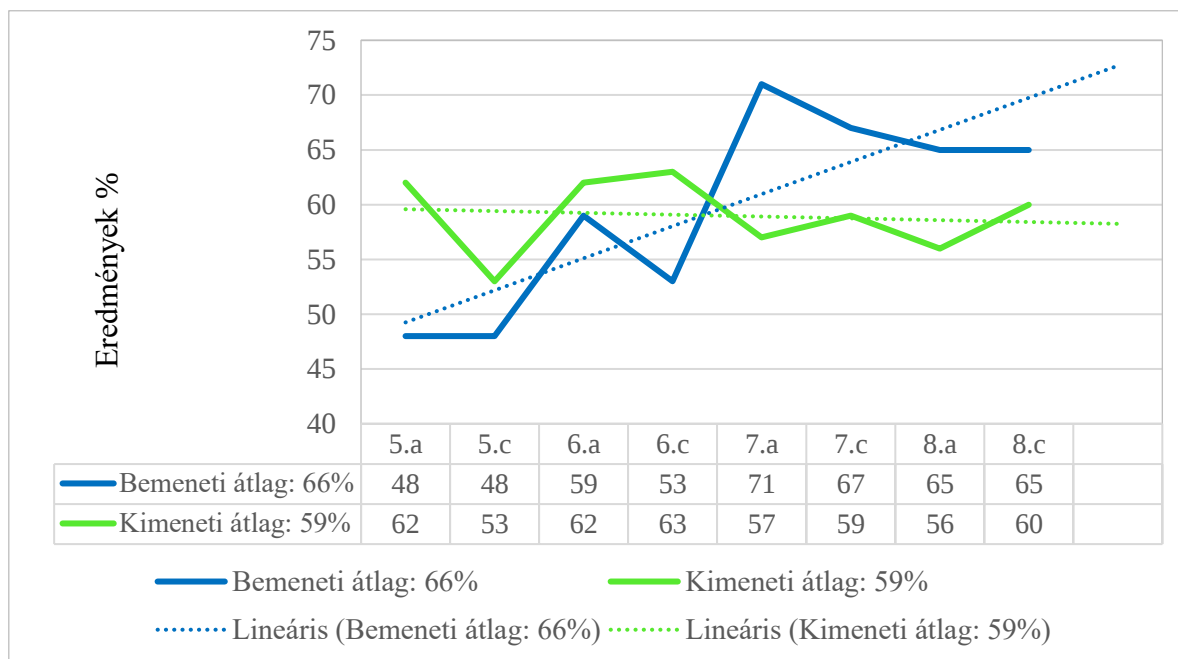
A háttérkutatóként szolgáló motivációs vizsgálathoz egy az intézményben zajló mesterprogramhoz használt kérdőívet alkalmazott a kutató a saját kutatási célcsoportjára (Adorjánhé, 2016). A motivációval foglalkozó háttérvizsgálat összegzéseként megállapítható, hogy a motiváció megfelelő szintű az iskola felső tagozatos tanulói esetében, tehát a motivátlanság, mint tényező nem eredményezheti a szövegértési eredmények alacsony színvonalát. A vizsgálatról korábbi cikkben számolt be (HORVÁTHNÉ, 2022).

A következő két tanév a pandémia utáni „ébredés”, az új módszerek – pl. digitális módszerek – beépítéséről a régebben használt módszerek módosításából állt. A Kompetencia Projekt folytatódott, a bemeneti és kimeneti méréseket az eredetileg is használt, szaktanárok által összeállított feladatbankból használták. A Kompetencia Projekt gyakorlatának, programcsomagjának minden elemét folytatták, ez beépült a napi gyakorlatukba.

A 2021–22. évi mérések, melyeket a Kompetencia Projekt 2. évében elemeztek már biztatóbb képet mutattak. (3-4. ábra).

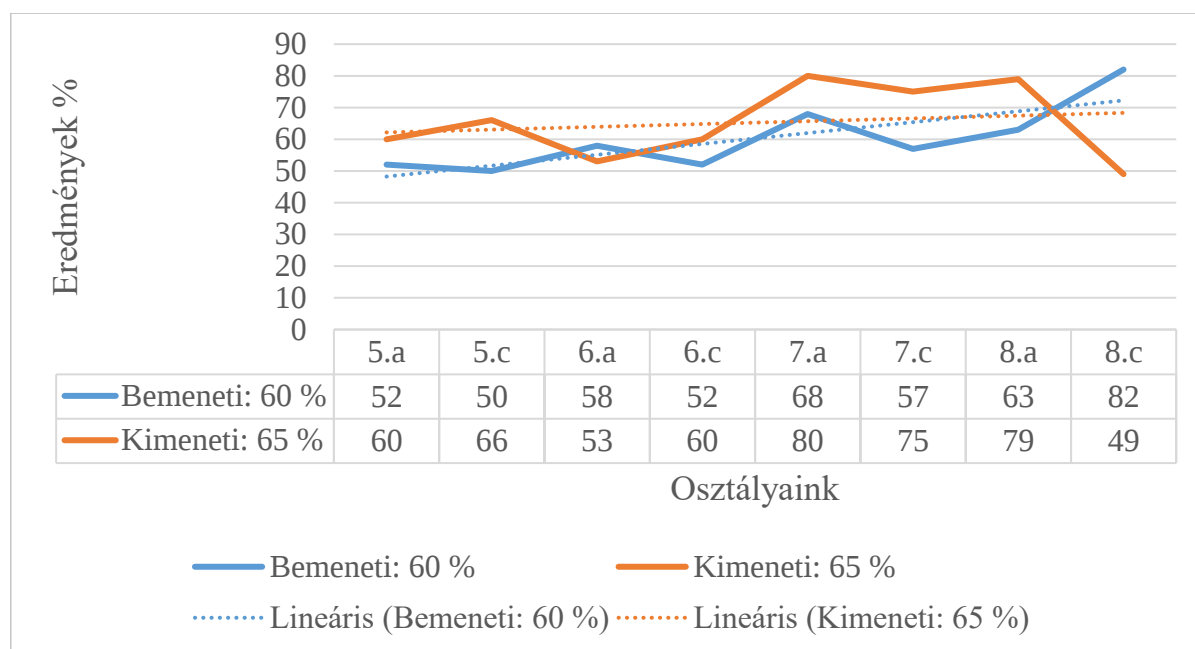

3. ábra
2021-22. tanév. Szövegértés belső mérések eredményei

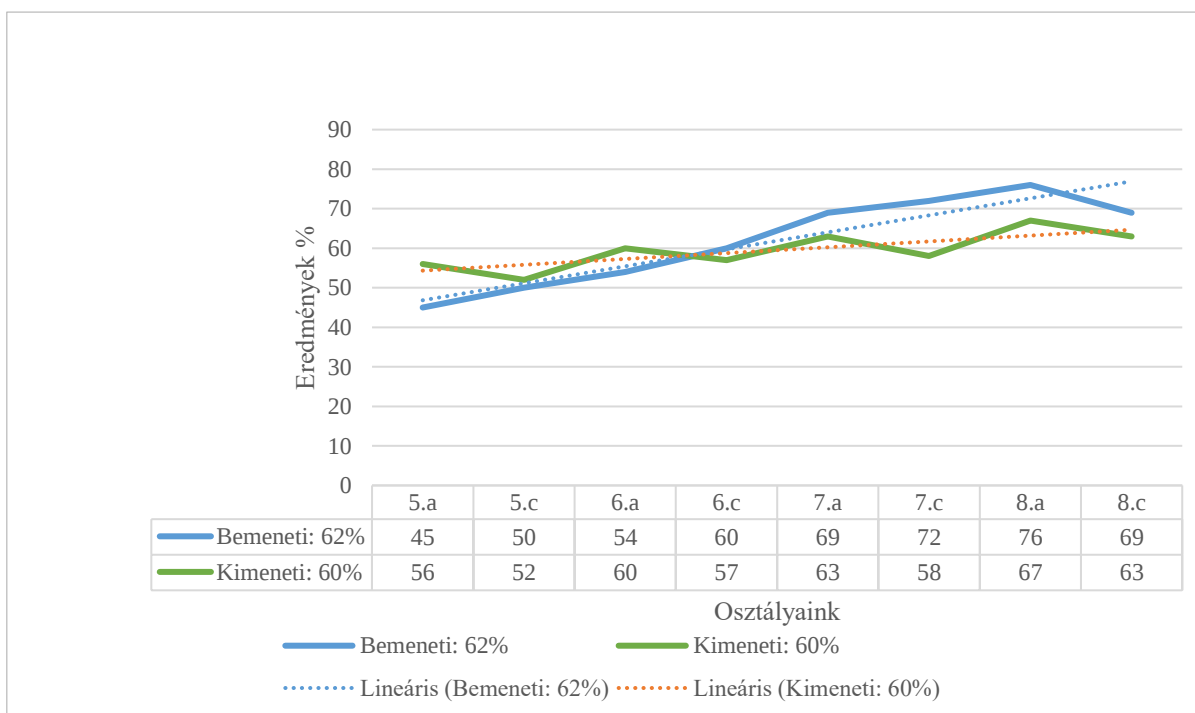

4. ábra
2021-22. tanév. Matematika belső mérések eredményei

A következő 2 tanév eredményei még szebben mutatták a pozitív irányú változásokat, főleg szövegértés területén. A matematika eredmények nem tudtak elmozdulni az alacsony szintről, sőt a bemeneti mérések eredményei minden tanévben magasabb szinten voltak, mint a kimeneti mérések eredményei. 5-6. ábra.

5. ábra
2023-24. tanév. Szövegértés belső mérések eredményei

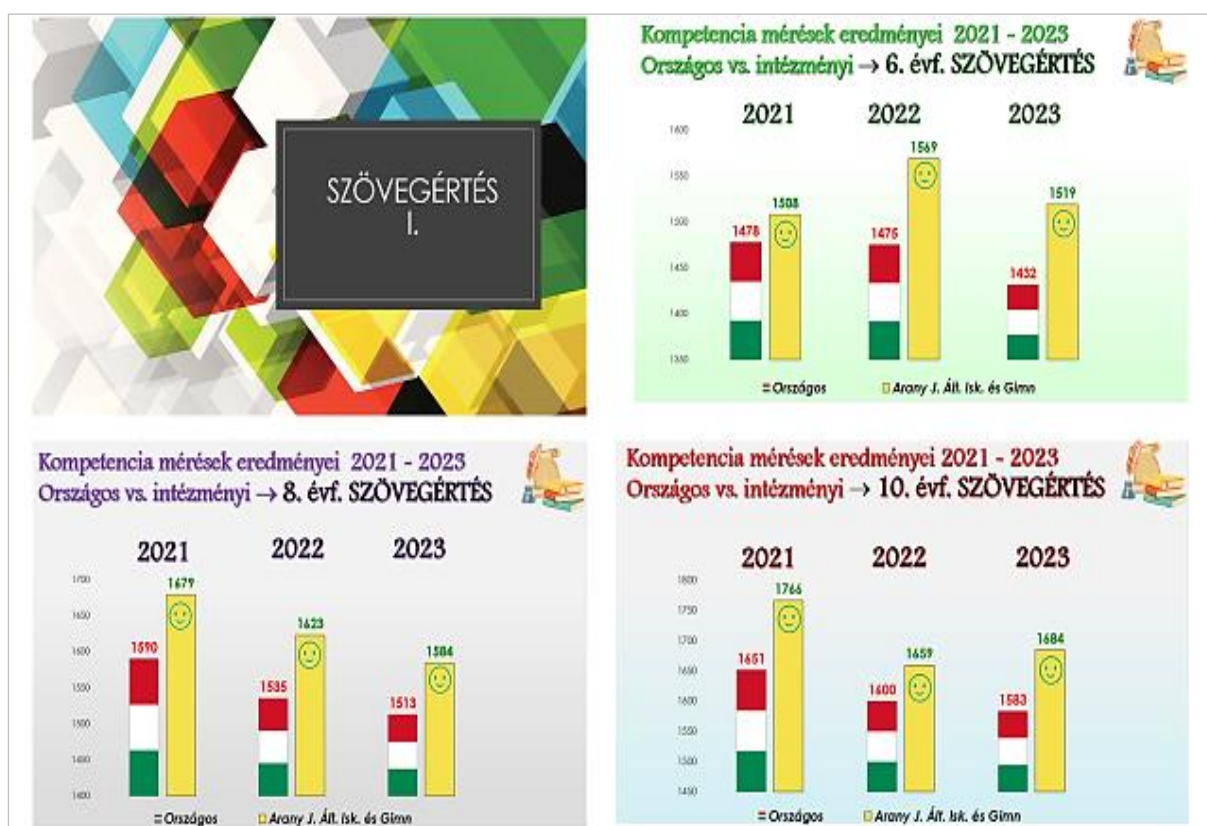
6. ábra
2023-24. tanév. Matematika belső mérések eredményei

Az eredmények összegzése

Az intézmény általános iskolai felső tagozatán zajlik a Kompetencia Projekt. A módszertani csomag alkalmazása 2021 januárjától, tehát ötödik éve zajlik. A felső tagozatos törekvések egy idő után eredményekhez vezettek a belső és az országos kompetencia mérések eredményeit illetően is. Az egész tantestület a projekt felé fordult. Alsó tagozaton is elkezdék – kezdetben

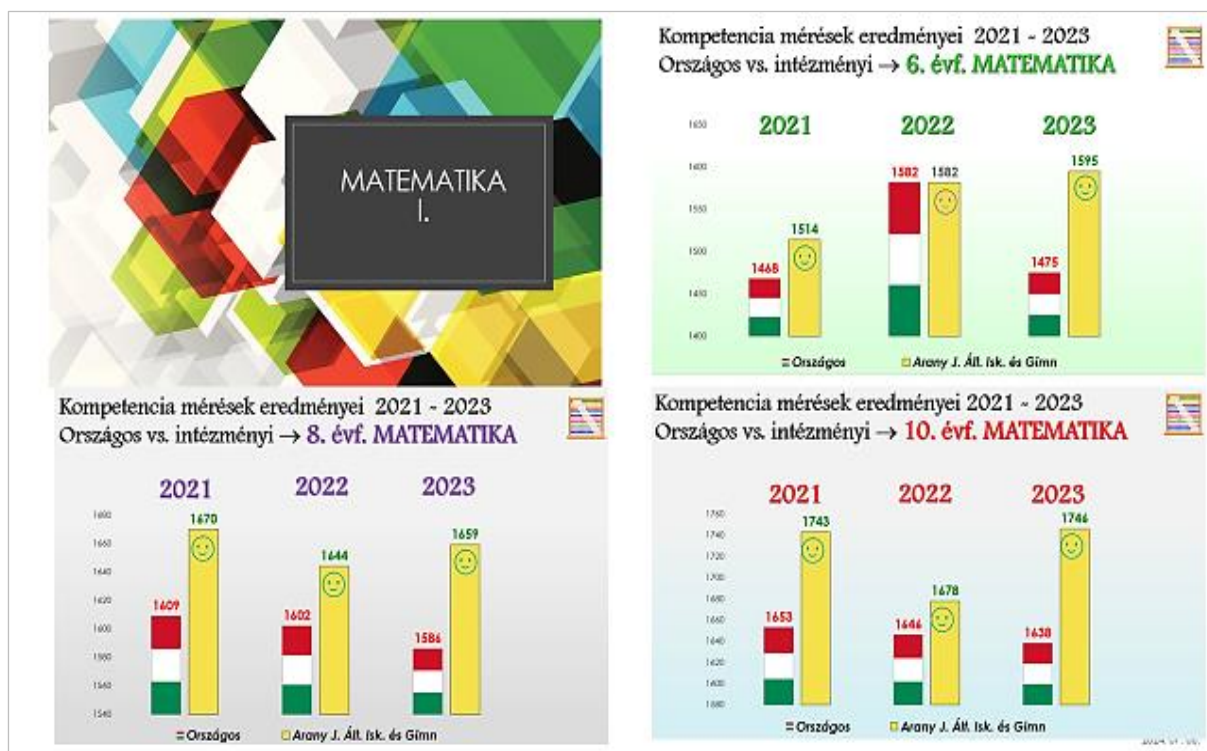
csak 4. évfolyamon – a kimeneti, később a bemeneti mérések megíratását és összehasonlítását. Az órákon minden tagozaton foglalkoznak a kollégák a szövegértés és matematika eszközhasználat fejlesztésével. Napközis és tanulószobás foglalkozásokon szintén előkerültek ezek a fejlesztő feladatok. A tanuló párok alkalmazása népszerű lett. A motiváló Pályaorientációs Nap az egész iskolát érinti. Tehát minden téren az egész intézmény átvette a szövegértés és matematika eszközhasználat fejlesztés fontosságát és gyakorlatát. Az eredmény nagyon szépen megmutatkozott az országos kompetencia mérések iskolai szintű eredményei szintjén.

A 2022, 2023, 2024. évi mérési eredmények, mind szövegértés, mind matematika terén intézményi szinten az országos átlag feletti értékeket mutattak. 7-8. ábra. Sőt a nyolcévfolyamos gimnázium hatodik osztálya a 2023. évi mérések esetében az országos listán a nyolcosztályos gimnáziumok sorában a hetedik helyre került! (Kompetenciamérések, Eduline)

7. ábra

Az országos kompetencia mérések szövegértés eredményei iskolánkban az országos átlaghoz viszonyítva

8. ábra

Az országos kompetencia mérések matematika eredményei iskolánkban az országos átlaghoz viszonyítva

A kutató munka folyamatosan haladt és jelenleg is halad előre, szinte már éves rutinja van a feladatok elvégzésének. Az intézményi éves tervben szerepelnek a Kompetencia Projekt feladatai. A projektvezető lelkes kollégák segítségével végzi el az intézkedési tervben előírt feladatokat minden évben. A belső méréseket folytatják, a feladatbankot töltik, használják. A szülők megfelelő tájékoztatást kapnak a projektről, az eredményekről is (intézményi honlap: <https://aranybatta.hu/oktatas/meresek-ertekelesek/kompetencia-projekt/>) A fejlesztő tanulószoba és a tanuló párok működnek. A robotika, az algoritmikus gondolkodásmód beépítésre került a digitális kultúra tantárgy tananyagába, megfelelő körülmények között a szakkör is működött. A pályaaorientációs programok az intézményi programok közül az egyik legnagyobb volumenű egész napos rendezvényt képezik. A pedagógusok szakavatottak a szövegértés terén, a megfelelő képzéseknek és tapasztalatuknak köszönhetően. Eredményeik pozitívak: mind a belső mérések, mind pedig a fő célként kitűzött kompetencia mérések eredményei javultak.

A fő cél teljesült, azaz három éven keresztül a kompetencia mérések intézményi átlaga – szövegértés és matematika terén is – magasabb lett, mint az országos átlag. Azonban mekkora az esély, ha most nem folytatják ezt a több oldalról történő odafigyelést, fejlesztést, a Kompetencia Projekt módszertani gyakorlatát, akkor maradnak a szép eredmények? Még min. két-három év - de amennyiben sikerül a kutató program folytatásának elfogadtatása, akkor még négy év lenne - szükséges lenne, amikor az odafigyelés hatására teljesen beépülne a gyakorlat a pedagógusok napi rutinjába és stabilizálódni tudnának eredményeik. Azután biztosan már a programot nem hagyja el a nevelő testület, folytatják, mert a fejlődés, az eredmények, „magukért beszélnek”, motiváló hatással bírnak a nevelőtestületre. A kutatás jelenlegi szakaszában, a feldolgozás és egy kicsit az eredmények longitudinális áttekintése során egy problémát vett észre a szerző, amit jelenlegi tanévben szeretne kivizsgálni. A matematika belső bemeneti és kimeneti mérések közötti

összefüggéseket nem tartja életszerűnek tagozati szinten, hiszen a bemeneti mérések minden évben magasabbak, mint a kimeneti mérések. Ezt mindenképpen a mérőlapok vizsgálatával szeretné tisztázni, maga és a kollégái felé még a megújított kutató programom kezdete előtt.

A kutatásban segítségére voltak az intézmény felső tagozatának szaktanárai, akik szakóráikon és tanórán kívüli tevékenységeik közé beépítve alkalmazták az új módszert, elősegítve ezzel a folyamatos és rendszeres felkészítést a tanév során. Hozzáállásuk továbbra is pozitív: teljesen egyetértenek azzal, hogy mindenképpen folytatni szükséges az egységes, következetes, több tantárgyat is érintő módszert a felső tagozaton. Véleményükkel támogatták a kutatóprogram folytatásának terveit, örömmel és felelősen vesznek majd részt továbbra is a program megvalósításában.

A szerző a folytatásban ugyanazzal a célcsoporttal az eredetileg használt módszertani csomagot meghagyná az alábbi módosításokkal. Újításként szeretné bevonni a feladatokba a kortársak segítségét a fejlesztő tanulószoba keretein belül. További új, beépítendő részeket arra az eredményre alapozta, hogy tanulói motivációs szintje megfelelő. Ezt szeretné megtartani, esetleg emelni. Azonban mikor jól motiváltak a tanulók? Akkor, ha a pedagógusok is azok, illetve a nevelőtestület megfelelő lelki, szellemi és érzelmi szinten végzi mindennapi munkáját. Ezért tervezi beiktatni a pedagógusok kiegészítő kapcsolatos vizsgálatait a kutató munkába. Továbbá szeretné kutató munkáját kiterjeszteni az országhatáron kívül, kihasználva az Erasmus+ projektjeink révén intézményünk nagy partneri körét: vajon külföldi partnereik esetében, pl. milyen jellegű nemzeti mérések vannak, milyen korosztályt érintenek, milyen a gyakoriságuk, értékelik-e a tanulókat a mérések alapján, stb.

Konklúzió

A cikk első mondatában feltett kérdésre tehát a válasz: igen, lehetséges a siker a kompetenciák fejlesztése terén a többcélú, összetett intézmény esetében is. Csupán egy jó programra, valamint összetartó, ténylegesen közös célért dolgozó kollégákra van szükség. És természetesen időre. Hiszen az oktatásba befektetett munka mindig nehezen és sok idő elteltével térül meg. De bízni kell abban, hogy megtérül: nem biztos, hogy a következő mérés esetében, de esetleg majd ezek a gyerekek, akik most a tanulóink, helyesen fogják további tanulmányaik és a felnőtt életük során értelmezni a szövegeket és jól tudják használni a matematika tanulmányaik során elsajátított használható tudásukat. Továbbra is közös intézményi cél marad a boldog és boldogulni képes tanulók felnevelése.

A pedagógiai folyamatok, hatások *„lappangási ideje évtizedekben mérhető az oktatási területen... vannak tehát hosszú távú, láthatatlan hatások és következmények.”* (ZSOLNAI, 1989)

Ami biztosan támogatja a fent bemutatott intézményi gyakorlat folytatását az a közoktatási intézményekben bevezetett pedagógus teljesítményértékelési rendszer (TÉR). A nyolc értékelendő terület közül az első, a legnagyobb arányú pontszámmal (30%) rendelkező, a kompetencia mérések eredményeinek felmutatása a kollégák hétköznapi munkája terén. A fent bemutatott iskolában a Kompetencia Projekt teljes egészében ezt szolgálja, így e terület értékelése nem fog nehézséget okozni az iskola vezetése számára. A pedagógusok eddig pontozás nélkül, felismerve a módszer eredményességének lehetőségét végezték e téren a feladataikat és ezután is hasonló módon fogják ezt tenni, így a folytatás eredményessége még inkább alátámasztott.

Irodalomjegyzék

- Adorjánhé Káldi, B.(2016): Motivációs kérdőív, Szakdolgozat, BME.
<https://forms.office.com/pages/designpagev2.aspx?lang=hu&origin=OfficeDotCom&route=Start&subpage=design&id=dZDd8GeBoUOfnUNpNxTi9NLfohy5wnRBIR8PgN7FtARUOE-daN1VNRTRNV00zTUhQNDVDTDJVNVBQMC4u> utolsó megtekintés: 2025.03.23.
- A PISA 2018 vizsgálat fő jellemzői
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/nemzetkozi_meresek/pisa/PISA2018_v6.pdf utolsó megtekintés 2025.03.23.
- Horváthné Hidegh Anikó (2019): Egy a tehetségeknek teret adó iskola története. *ÉSZ, Ékes Szilánkok, KGYTK Tehetségsegítő Tanács Szakfolyóirata*, 2019.szeptember, 15-26. p.
<http://kgytk-zalaber.hu/images/%C3%89SZ-2019.-szeptember.pdf> utolsó megtekintés: 2025. 03.23.
- Horváthné Hidegh Anikó (2022): Kutatómunka kontra vírushelyzet, avagy hogyan befolyásolja a világjárvány egy kutatómunka megvalósulását. *Pannon Digitális Pedagógia*, 1(2). 39-49.
DOI: doi.org/10.56665/PADIPE.2021.2.4 <https://padipe.htk.uni-pannon.hu/index.php/pdp/issue/view/5> utolsó megtekintés: 2025.05.25.
- Horváthné Hidegh Anikó (2022): Tanulói motiváció vizsgálata a szövegértés fejlődését célzó kutatás háttérvizsgálataként. *Pannon Digitális Pedagógia*, 2.(3-4.)105-117. <https://doi.org/10.56665/PADIPE.2022.3-4.8> <https://padipe.htk.uni-pannon.hu/index.php/pdp/article/view/107/168>
Utolsó megtekintés: 2025. 03.23.
- Szakképzés 4.0. *A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira*. 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat
https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1024:szakkepzes-40-strategia&catid=10:hirek&Itemid=166 utolsó megtekintés 2023.03.23.
- Kompetencia mérés (2024): Eduline, 2024. 06.18.
https://eduline.hu/kozoktat/20240617_Kompetenciaeredmenyek_ebben_a_10_videki_8_osztalyos_gimnaziumban_teljesitettek_legjobban_a_hatodikosok_matekbol?fbclid=IwY2xjaw_EoWwFleHRuA2FlbQIxMQAB-Hai6UO4idY0vIMUaGex-CsMKstagog-DQDv2IMMY9F4VgcV-tVIQ_qIChQ_aem_3U5O-FN99-xlMYoaJ_yNMg Utolsó megtekintés 2025.03. 07.
- Zsolnai József–Zsolnai László (1989): *Mi a baj a pedagógiával?* Budapest, Tankönyvkiadó